

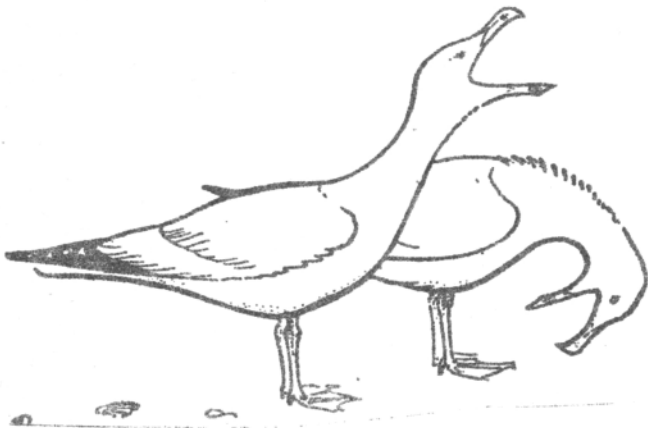
eppie
nr 24.

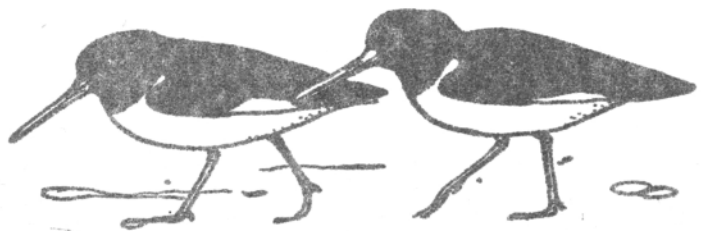
clubnieuws

schaak-
club

en
passant

INHOUD EPPIE NUMMER 24.

SCHAAKPORTRET.....MET THEELEPEL EN ASBAK.....DE JAARVERGADERING.....
PAS OP VOOR 'T LEVERBOTSLAKJE.....HOE STERK BENT U ?.....AANRAKEN IS ZETTEN...
LATEN WE ELKAAR GOED BEGRIJPEN..... HET NUT VAN OFENINGSGRAPJES.....
BONDSPROGRAMMA E.P.I.....GEKNIPT UIT KRANT EN TIJDSCHRIFT.....LIMERICKS...
DRIE PERSOONS-SCHAKEN..... CLUBCOMPETITIE.....

Om met de deur in huis te vallen: MOERBEEK heeft mooie deurmatten.
Voor een excursie bij Staatsbosbeheer....laarzen van de AANKOOPCENTRALE.
Uw (schaak)portret inlijsten ?..Een stuk glas op maat bij GRAAF'S VERFCENTRUM.
Pronk niet met andermans veren. Zoek iets uit bij TROMP-Weverstraat.
MAAS 4=6 slaat de vleugels uit.

MET THEELEPEL EN ASBAK

De gongwedstrijd op 5 september had door het meedoen van de heer Meuser uit Siegburg bij Donn een spannend verloop. In de beginfase verloor nl. J.Dros van hem en het was aan W.Hoekman te danken dat de spanning er weer in kwam. Hoekman liet Meuser in het zand bijten. Peter Bergman was ook formidabel op dreef, terwijl Terpstra menige tik uitdeelde en ex aequo met Bergman op de derde plaats kwam. De 4e, 5e en 6e plaats waren voor J.Hooyberg, W.Hoekman en G.van Es. De poedelprijs was voor C.Vinke; met een sympathiek gebaar stond hij die prijs af aan C.Witte (een exemplaar van het toernooimagazine Ned. schaakkampioenschap 1978). J.Dros kwam in het bezit van het Hoogeventoernooimagazine 1978. Niet genoemd zijn nog de deelnemers J.Witte, H.Elzinga en ondergetekende die de automatische rinkel mocht vervangen en aan spelen niet toekwam.

Uilen naar Athene brengen? Het OPEN BOEK levert U diverse woordenboeken.
Zo trots als een pauw. Mag dat s.v.p. met een nieuwe creatie van BEEKMAN ??
Kop in de veren is niet nodig met die verwarming van de FIRMA SCHOQ.
Bent u vogelvrij verklaard? Snel naar de REIZENBOETIEK.
Ook doortrekkers en wintergasten strijken neer bij BAKKERIJ TIMMER.
"Auf Flügeln des Gesanges" : MUZIEKHANDEL HENNY KOK.

DE JAARVERGADERING -IN VOGELVLUCHT

Aanwezig waren voorzitter Rombout, secretaris Elzinga, penningmeester Vinke, Terpstra, Dros, Vittali, C.Witte, Chris Kuip, A.Veltkamp, N.v.d.Heijden, Bakker, G.van Es, K.J.den Haan, L.van Aalderen, J.Hooyberg; bericht van verhindering was ontvangen van H.van Daalen, J.Witte en P.Bergman.

Het algemene gedeelte -samen met de dammers - kon Rombout al om 9 uur afsluiten, inclusief de Bakker-heffing op de contributie. De hr. Vittali spartelde mede namens J.Dros nog wat tegen. Achteraf gezien had ik er een verhoging met f.50,- in plaats van f.15,- ook wel doorgekregen. Er zou me eigenlijk een griezelig gevoel moeten bekruipten. Maar goed, door publicatie van inkomsten en uitgaven in het vorig seizoen plus een begroting voor het komende in Eppie 25 wil ik het geldspook zo zichtbaar mogelijk voor u maken.

Jaap Dros zal de clubcompetitie "regelen". Er zijn weer drie groepen. Bondscompetitie: het derde team bleek er al te zijn nog vóórdat er officieel over gesproken was. Weer zoiets.... E.P. I : Dros, Vittali, van Es, Terpstra, de Bruin, van Daalen, J.Witte en W.Hoekman. E.P.II: Busch, Goslinga, Elzinga, Dekker, van Aalderen, Veltkamp K.Kuip en Joop Rommets. E.P. III : de overigen.

Correspondiepartijen met Papendrecht: behartigd door K.J.den Haan. Dan was er de heer Lap uit Haaksbergen, visueel gehandicapt. Terpstra, Dros en van Es speelden op de manier zoals dat met blindenschaak gebruikelijk is.

O ja, de cake waarop Kees Jan tracteerde was heerlijk.

BONDSPROGRAMMA E.P. I :

23 september	E.P.I-M.S.C.III	13 januari	E.P.I- ARIS DE HEER
21 oktober	DOS - E.P.I	10 februari	CAISSA- E.P.I
18 november	E.P.I- O-O-O	17 maart	BERGEN II-E.P.I
16 december	V.V.V.III-E.P.I	op 23 sept.	is de hr.Vittali verhinderd

Laat de vogel niet over het net vliegen. Ook voor een "occasion" GARAGE GRISNIG.
Bij de RABOBANK geven ze de hoogste rente voor Uw spaargeld.
Schitterende vogelfoto's vindt U bij FOTOHANDEL DE WAAL.
Een zwaluwstaartverbinding maakt u met gereedschap van BAKKER'S IJZERHANDEL.
Uw eigen nest via MAKELAARDIJ EELMAN.
Vrije vogels vinden hun kampeeruitrusting in de SPORTSHOP.

De gids van Staatsbosbeheer komt drie kwartier na de afgesproken tijd, maar hij is zo teisterend verlegen en van een zo overdreven Friesheid, dat men 't hem op slag moet vergeven. Bovendien is 't zijn schuld niet, hij is ook maar gestuurd, zo uit het bos geplukt dat hij aan 't beheren was en voor de leeuwen geworpen, altans aan het hoofd gezet van een meute van zo'n dertig toeristische vogelvrienden, die gelaarsd en behangen met kijkers en buitenmodel camera's vastbesloten de rust in een gesloten vogelgebied gaan verstoren.

Dit is het eiland vlieland, dit zijn de Kroon's polders en de gids heet ongetwijfeld Hylke. Of Rimmer. En in de meute bevinden zich enkele walgelijk onuitstaanbare types, u bent gewaarschuwd.

De Kroon's polders aan de wadkant van het eiland zijn aangelegd in de tijd dat het eiland door afslag in tweeën gedeeld dreigde te worden. In die tijd werden daar geen gigantische aannemerscombinaties voor gevormd- de natuur deed het werk. De vlielanders plantten op het wad een haag rijshout en riet en aanslibbing en aanstuiving zorgde voor de rest. Zo simpel is dat. En toen die drie polders er eenmaal waren, bedachten de eilanders dat ze nu eigenlijk ook best wát aan veeteelt konden gaan doen- maar dat was niet zo'n best idee. Te schraal, te zilt. En bovendien is er nog het leverbotslakje. Het ..leverbotslakje..? --Het leverbotslakje. Tussengadtheer voor de parasiet die de leverbotziekte bij schapen veroorzaakt. Dus geen schapen op Vlieland. Een onuitsprekelijk onuitstaanbaar type: "Maar op Texel wel". Ja hoor, op Texel wel. "Komt daar de leverbotslak dan niet voor". Hoe raadt u het. Sytze blijkt te zijn begiftigd met het engelen geduld van de onbespoten mens.

De natuur dus. Het stormt als de hel die morgen in de Kroon's polders en zelfs Wiebe heeft dat in de gaten. "Ja, de wind is gul", zegt de blonde reus toegeeflijk en hij buigt zich teder over het lamsoor dat op de kwelder ontluikt. En kijk 's aan: de kruipwilg. En kijk nou weer 's: rolklaver. En duindoorn. En riet in de eerste polder. Dus wat kunnen we daar uit afleiden. Heel goed, de eerste polder is dus zoet. De tweede is brak. Dan zal de derde dus wel zout wezen. Hoe verzint u het.

Tjerk leidt de meute over de smalle dijkjes en als die meneer nu even zijn voet uit dat scholeksternest wil halen, dan kunnen de anderen ook waarnemen noe geplette eieren van de bonte piet er uitzien. Voorzichtig aan dus.

Eidereenden, dat is ook een heel ontroerend verhaal. Duizenden jonge eidereenden 's avonds waargenomen op het wad en bedacht hoe mooi de natuur toch wel is. Maar nu vertelt Tjalling een heel ander verhaal. Een paar duizend jonge eidereenden, dat wel, maar daar worden er ieder jaar nog geen honderd volwassen van. De rest requiem. Opgevreten door de meeuwen. Het Nederlandse wad vormt de zuidgrens van het broedgebied van de eidereend en eigenlijk is er niet voldoende natuurlijk voedsel voor het jonge tuig. Dus groeien ze te langzaam, dus verzwakken ze, dus worden ze een eenvoudige doch smakelijke prooi van de meeuwen. Ook ontroerend...de wijfjeseidereend blijft drie weken op het nest en verlaat dat hooguit een paar minuten om wat te drinken. Vrezen doet deze goede moeder niet gedurende de broedtijd, dus teert ze in op haar vet. En als de chemische industrie een keertje iets slordiger is geweest dan gewoonlijk, dan krijgt de eidereend als laatste schakel in de voedselketen zoveel gif binnen, dat zich in het vet had opgehoopt, dat er bij het aanspreken van de vetreserves iets onherroepelijks gebeurt. En na zo'n massale sterfte worden het volgend voorjaar zo'n duizend jonge eidereenden gevangen en door biologiestudenten op het wad bewaakt, beschermd, gevoed en groot gebracht. Dat schijnt heel aardig te lukken.

Zijn dat bergeenden? Dat zijn bergeenden. Broeden in verlatenkonijnholen. Daarom hebben ze ook geen schutkleur nodig, die wijfjesbergeenden. Ze zien er net uit als de woerden. Unisex. De onuitstaanbare natuurvriend: "En hoe groot zijn die eidereendjongen op dit moment?" Jouke: "Nou meneer, dat hangt er dus vanaf wanneer ze uit het ei zijn gekropen".

"Ja, maar ik bedoel: zo ongeveer, gemiddeld".

"Ja, zo ongeveer. Gemiddeld. Wat u zegt."

Einde van een boeiende dialoog.

Dan is er dus ook de meeuwenkolonie, een heel spektakel, schreeuwende, verontruste vogels, die dreigend duikvluchten uitvoeren op de onrustbarende meute. Kleine laffe kreetjes, wat een schrik, maar meeuwen zijn natuurlijk ook stukken gevaarlijker dan die straaljagers, die een paar kilometer verderop, op de Boschplaat, oefeningen in vredelievendheid doen. Baltsvluchten met zelfvernietigingsdrang. Maar dan ziet Hajo of Wiebe het zeldzame baardmannetje opfladderen. Het baardmannetje, daar wordt de ware vogelman pas vochtig van. En de Engelse variant van de kleine mantelmeeuw. Hoe ziet u dat? Aan de poten dus. Rode poten

Wat trouwens ook niet heel eenvoudig is: het eiland verlaten, de thuisreis. Eerst gaat het nog wel, al komt de boot naar Harlingen bij laag water wat moeilijk uit het haventje van Oostvlieland en al duurt de reis, ook al door dat lage water, dik twee uur.

Niet zo lang piekeren: de RAB-RENOVATIEHOEK is het ei van Columbus.
Een goed verzorgde "kuif": VAN DER SLIKKE
Uw "drinkbakje" kan goed gevuld zijn: SLIJTERIJ DE WIT.
Ga niet op het vinkentouw zitten. Wendt U tot ASSURANTIEKANTOOR DE BOER
ZEGEL-PARKSTRAAT voor een mooi "NEST" schalen.
Hebben hippen en hippe vogels met elkaar te maken? Vlot is kleding van
MOERBEEK-DARKSTRAAT.

LATEN WE ELKAAR GOED BEGRIJPEN.

Het aangekondigde artikel is door de recente ontwikkelingen(jaarvergadering in OOSTEREND) achterhaald. Ik heb het in de prullemand gegooid....
Jaap Dros en Siebe Waayer zijn de enigen die er kennis van hebben genomen.
Dammers en schakers kunnen nu van TWEE clubs lid zijn. E.P.teams in de bondscomp. staan open voor O'ender leden. Ik hoop dat de samenwerking beide clubs zeer ten goede zal komen. Bakker.

AANRAKEN IS ZETTEN

- het "bootschaak" haalde SCHAKEND NEDERLAND: zie "GEKNIPT".
- leerlingen van de L.T.S. zijn creatief uitgedaagd:het beste opstel met als titel"Waarom ik niet schaak" zal in Eppie geplaatst worden. Ook is gevraagd een lino-snede bij een verhaaltje uit de Open Boek-bundel "Moete ze deruut, burgemeester?". Deze lino zal één der komende Eppie's sieren. Ik ben zo vrij geweest twee geldprijzen uit te loven.(f.15,- en f10,-)
- alle lezers van Eppie worden uitgedaagd tot het maken van een LIMERICK. (recept elders in dit nummer) Onderwerp is naar eigen keuze, maar graag zie ik er een aantal met SPORT als thema. (voor het SPORT-nummer uiteraard)
- de heer Lap uit Haaksbergen logeerde een week op Texel. We hebben het blindenpad in de Dennen even uitgeprobeerd. (en toen geschaakt)
- EPPIE 24 staat in het teken van de vogel(omslag-advertentie-verhaal);
- EPPIE 26 zal als thema hebben...het paard! Nummer 25 wordt gereserveerd voor dieren in het algemeen en 27 voor sport.(denk aan uw limerick)
- met spoed gevraagd een kort verhaal voor het "paarde"-nummer.
- dat nummer zullen we zeker aan de heer G.Zoetelief sturen.
idee: oud-leden via speciaal-onderwerpen op hun schaakgeweten werken.....
(F.E.,C.J.,J.P.,G.B.)
- advertentie HOOGERHEIDE-schönnen in Eppie 23 uitgevallen. Excuses.
RAN-TWEEWIELERS was er tweemaal. Logisch: blootsvoets gaat moeilijk, dan neem je wel de fiets.....

-----
geen Doutens, geen Gezelle, maar Margot Vos:

→ E.P.II-M.S.C.III: 2-4
LAATSTE NIEUWS voorl.

ZWALUWEN

De zwaluwen houden de avonddans:
Boven de vijver in avondglans
Zwenken ze en keren
In sierlijk scheren,
D'een langs de ander
En door elkander
In rij op rij
Elkander voorbij
Dan weerlichtvlug
In bogen terug,
Alsof ze vlechten
Alsof ze reven
Alsof ze 't licht uit
Uit de wolken weven,
De zonnedraden,
De laatste stralen
Met lichte slag
Door elkander halen...

Verloren in weelde van spel en dans
De zwaluwen houden de avonddans.

BONDSPROGRAMMA E.P.II EN III.

28 oktober E.P.II-CAISSA V (HOORN)
9 december MAGNUS(SCHAGEN)-E.P.II
20 januari E.P.II-'T CENTRUM (STREET)
17 februari M.S.C.-E.P.II
10 maart E.P.II-STRANDLOPER(PETTEN)
7 april ANNA PAULOWNA-E.P.II

-----
28 oktober E.P.III-CAISSA VI
18 november E.P.III - SCHAAKLUST(ANDIJK)
~~16 december SCHALMLOPER(WESTWOUD)-E.P.III~~
16 december SCHALMLOPER(WESTWOUD)-E.P.III
20 januari E.P.III-S.V.H.(HOOGKARSPER)
10 februari ATTAQUEER(NIBBIXWOUD)-
E.P.III
10 maart E.P.III-AARTSWOUD
7 april K.T.V.(ENKHUIZEN)-E.P.III

CLUBCOMP. 1978-1979.

A: Dros-Vittali-van Es-Terpstra-J.Witte
Bergman-den Haan-deBruin-Bakker.
C: K.Kuip-C.Kuip-Veltkamp-de Visser-
+ meij. van Riemsdijk-van Aalderen-Jerpoen
Stoe/Rommets-Arjen Bakker-v.d.Heijden,
Vlaming-C.Witte-J.v.Heerwaarden.

B: Hoogerheide-van Daalen-Busch-
Elzinga-Hoekman-Cornelissen-
N.Witte-Joop Rommets-Dekker-Rombout
en F.v.Tatenhove

De heer G. Lap uit Haaksbergen (Overijssel) heeft half september een bezoek aan onze schaakclub gebracht. De heer Lap, zelf blind, is de man achter de oprichting in 1964 van de Nederlandse Schaakvereniging voor Visueel Gehandicapten. Men startte destijds met 9 leden maar inmiddels is het ledenbestand vertienvoudigd! Doel van het bezoek van de heer Lap aan En Passant was de Texelse schakers vertrouwd te maken met de wijze waarop blinden schaken.

De blinde speler heeft een eigen bordje met stukken. De witte en zwarte stukken zijn volkomen gelijk, alleen hebben alle zwarte stukken aan de bovenkant een klein metalen puntje, zodat het mogelijk is de witte en zwarte stukken uit elkaar te houden. Bovendien liggen de velden van zwarte kleur een millimeter tje hoger dan de witte velden. Door het betasten van dit bord zoekt de blinde schaker zijn zet. Deze wordt dan mondeling aan de tegenstander meegedeeld, bijvoorbeeld "de toren op Anna 1 gaat naar Gustaaf 1". De tegenstander die zelf ook een bord heeft voert deze zet dan op zijn eigen bord uit. Ook hij geeft zijn zet mondeling door. Als blinde spelers tegen elkaar spelen is een wedstrijdleider nodig, om eventuele fouten in het doorgeven te corrigeren.

Overigens hebben de visueel gehandicapte schakers ook een speciale klok. Deze schaakklok heeft geen glas, zodat de speler zelf kan voelen hoeveel tijd hij heeft gebruikt. Het vallen van de vlag wordt vergezeld van een tik, zodat men hoort wanneer de bedenktijd is verstreken.

Terwijl En Passant en de damclub hun jaarlijkse ledenvergadering hielden speelde ik het volgende partijtje tegen de heer Lap:

Lap - Dros

1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Lc4 Lc5 4. d3 Pf6 5. 0-0 d6 6. h3 (dit is noodzakelijk in deze variant, want wit mag Lg4 niet toelaten) 6....0-0 7. Pc3 h6 8. Le3 Le3: (in aanmerking komt zeker ook Lb6; wit krijgt nu een sterk centrum) 9. fe3: Pa5 10. Lb3 Pb3: 11. ab3: Le6 12. d4 ed4: 13. ed4: (wit staat hier uitstekend) 13...Dc8 14. d5 Lh3: 15. gh3: Dh3: (zwart heeft een speculatief stukoffer gebracht; objectief gezien is het echter niet correct) 16. Ph2 (Sterk ziet ook Del eruit) De3+ 17. Tf2 Pe4: 18. Pe4: De4: 19. c4 Tae8 20. Pf3 f5 21. Df1 Tf6 22. Tael Dg4+ 23. Tg2 Tel: 24. Pel: Dd4: 25. Khl g5 26. Pf3 Df4 27. Tf2 h5? (Ik wilde weer eens te veel) 28. Pd2 (het is jammer dat de heer Lap hier de mogelijkheid Pg5: niet onderzocht; wit zou dan gewonnen hebben gestaan, daar Dg5: niet gaat wegens Tg2!) 28....Dd4 29. Tf5: (De laatste fout en beslissend; na weer Pf3 had wit weer alle kansen behouden) 29...Dh4+ Kg2 30...Dg4+ en wit gaf het op.

De heer Lap is een zeer actieve figuur in de Nederlandse schaakwereld. Niet alleen richtte hij, zoals gezegd, een Nederlandse blindenschaakvereniging op, ook heeft hij zijn steentje bijgedragen aan het realiseren van een Belgische schaakbond voor visueel gehandicapten. Daarnaast beijvert hij zich voor het realiseren van een schaakmuseum, waarin schaakmateriaal uit de hele wereld tentoongesteld zou moeten worden. Ook Max Euwe behoort tot bejveraars voor dit schaakmuseum. Vooralsnog hangt de verwezenlijking van dit nobele streven echter op het ontbreken van een ruimte. Wel hebben deze schaakenthousiasten in november 1975 een tentoonstelling van de grond weten te krijgen; op deze tentoonstelling waren schaakstukken e.d. te bezichtigen uit landen over de gehele wereld, van Kenia tot Polen.

Naast al deze bezigheden speelt de heer Lap ook nog graag een potje schaak.

Hij speelt in het nationaal kampioenschap voor visueel gehandicapte schakers en heeft zelfs ooit de titel in deze wedstrijd veroverd. Er doen ongeveer 36 deelnemers mee aan dit kampioenschap, en men is ingedeeld in hoofdklasse, eerste klasse, enz.

Verder spelen de blinde Nederlandse schakers nog mee in een internationale correspondentie wedstrijd, waarin zij als goede middenmoter meedraaien.

Vorig jaar was er sprake van dat En Passant een weekend voor blinde schakers zou organiseren. Dat is er om een aantal redenen niet van gekomen. Wie weet wat er dit jaar gebeurt nu de En Passant spelers hebben kennis gemaakt met het schaak zoals blinden dat spelen. Bovendien kan de heer Lap zijn medeschakers één en ander vertellen over de aangename sfeer

die op de Texelse schaakclub heerst. Mogelijk weet hij de spelers van zijn vereniging alsnog enthousiast te maken voor een schaakweekend op Texel.

Aan de heer Lap zal het niet liggen!

J. Dros

Korte prognoses:

- + Als Jan Witte en Peter Bergman net zo snel spelen in groep A zoals ze dat in de eerste ronde tegen elkaar deden, vliegen ze er meteen weer uit.
- + Joke Steel die aan het begin staat van haar schaakcarrière bij En Passant kreeg weliswaar in de eerste ronde een nederlaag tegen de heer van Heerwaarden te verwerken, maar zal later in de competitie van zich doen spreken. Misschien een tikkeltje aanvullender spelen...
- + Terug van weggeweest is de heer van Tatenhoven. Hij startte in de B-groep en schoof uit de losse pols remisé tegen Hoogerheide. Daar keken de A'ers wel even van op. Zou hij.....?
- + De Bruin zal dit jaar zijn bekende blunders onder de duim krijgen; het punt van verandering is bereikt.
- + Het schijnt dat zowel Vittali, Van Es als Dros dit jaar weer grote plannen hebben ten aanzien van het clubkampioenschap. Wedden toegestaan.

Was de ooeivaar in de buurt? .....een bloemetje van KORTENHOEVEN.
 Het vogeleiland rond op een fiets van RAN.
 U mag (bijna) alles verwachten in DE ZWAAN. ....zeker geen zwanezang.
 Die "eend" is bij SCHEONMAKER AUTOSCHADE in goede handen.
 BOEKHANDEL PARKSTRAAT voor een goede vogelgids.
 U pikt het goede eruit: CENTRA-REFORM voedsel.

HOE STERK BENT U ??

Nog een keer het tweepaardenspel in de nahand, volgens Suetin de scherpste en actiefste verdediging in het Italiaans, en waarbij wit om initiatief te houden als vierde zet Pg5 of d4 moet spelen. Hier volgt een partij tussen Herrmann en Charousek. U speelt met zwart "mee". Wat lijkt schaken gemakkelijk.

1. e4, e5	2. Pf3, Pc6	3. Lc4, Pf6	4. Pc3, Pe4:	5. Pe4:, d5	6. Ld5:, Dd5:
7. Pc3, Dd8	8. O-O, Ld6	9. d3, O-O	10. h3, f5	11. Tel, Ld7	12. De2, De3
13. Le3, ++++					
13.....Dg6.....	4p	19. Tg1, ++++			
14. Kh1, ++++		19..... Dh5	3p		
14.....f4.....	4p	20. Tg5, ++++			
15. Ld2, ++++		20 .....Dh4	3p		
15.....Pd4.....	4p	21. Kg1, ++++			
16. Pd4:, ++++		21.....Lh2+	10 p		
16.....ed4:	1p	22Kh1, ++++			
17. Pe4, ++++		22.....Lf1	8p		
17.....f3	8p	23. Dd1, ++++			
18. gf3:, ++++		23 .....Le2	4p		
18.....Lh3:	1p	wit komt er niet meer uit.			

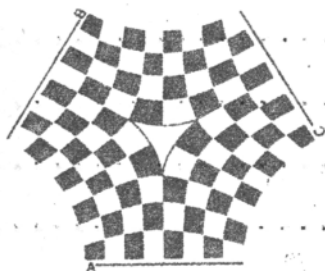

 Vroeg uit de veren dank zij een wekker van LEIJDEKKERS.
 Kies eieren voor Uw guld bij ZUIVELHANDEL BOON.
 U loopt als een kievit met die schoenen van HOOGERHEIDE.
 Uit de kunst: vogels van velerlei veer op prenten van VAN DER KLIFT.
 U voelt zich zo vrij als een vogel in een boot van WATERSPORTCENTRUM DUINKER.
 Heel sierlijk en het staat op één poot. Zie etalage van DROS'MAGAZIJN.

AANRAKEN IS ZETTEN.

---is het zinvol om tot een verzameling gestencilde partijen te komen die tegen kostprijs aan de liefhebbers kunnen worden verstrekt? Vooral de jeugd zou dan de kans hebben om meer partijen NA TE SPELEN.
 ---wie selecteert die partijen? m.i. wel naar openingen ingedeeld.
 ---om wegraken te voorkomen ook beter om direct van een eenvoudige mapje of ringbandje uit te gaan. Restanten verkopen op de folklorestand.
 --- gezien in Salzburg: een groot openluchtschaakspel - zeer zware houten stukken - een vrij groot publiek volgde de op dat tijdstip gespeelde partij.
 --- ook in Salzburg: een schaak"bord" uit triplex van Chinese theekisten vervaardigd in Siberisch krijgsgevangenenkamp in de eerste wereldoorlog door Oostentijkse militairen aldaar. Daarbij handgesneden schaakstukken. Het regimentsmuseum in de Hohenfestung te Salzburg is overigens een bezoek méér dan waard.
 --- FOLKLORE is datgene wat de plaatselijke bevolking al lang de keel uithangt, maar door de toeristen steeds weer met graagte verslonden wordt. Onder folklore verstaat men alle vertoningen in bonte klederdrachten, die de verkoop van kleurenfilms bevorderen. (ontleend aan Reise-ABC door M.Schmidt)
 --- uit hetzelfde boekje: NAAKTSTRANDCULTUUR roept bij onbevungen toeschouwers vaak de gedachte op aan een apenrots, waarop roodbillige bavianen rondspringen. Deze indruk wordt veroorzaakt door de sterk verbrande stroken onder de schouder en boven de heup van die mensen, die tevoren op een textielstrand in zwembroek of bikini het bruinworden beoefenden en pas later voor het naaktstrand kozen. De tot dan bedekte lichaamsdelen tekenen zich in stralend rood tegen verzadigd bruin van de rest af. Bij het avond-amusement herkent men zulke naaktstrandnieuwelingen aan het feit dat zij zich slechts ongaarne van een stoel gebruik maken.

ARTIMA voor het stofferen van Uw nestje.
 Het is tijd om aan Uw winterkleed te denken: ZEGEL WEVERSTRAAT.
 Krassen laat U aan de kraaien over. En anders aan GRAAF'S AUTOSPUITERIJ.
 TOPSLAGER VISSER. Ook voor gevogelte.
 Veel noten op Uw zang? Toegestaan bij de NOTENBAR.
 Loodgietersbedrijf Veltkamp. Met vogels te maken? Het zou de dakgoot kunnen zijn.

Schaken en dammen zijn sinds mensenheugenis spelen voor twee personen. Maar tegenwoordig is er van beide spelen ook een variatie voor drie personen. Eind vorig jaar kon u daarmee kennismaken in Sonja's Goed nieuwsshow, toen Hans Ree, Max Pam en Tim Krabbé aan één bord tegen elkaar schaakten. De heer J. Donkers uit Den Bosch stuurde me wat informatie over het 3-persoons schaken en dammen en het lijkt me aardig daar deze week eens wat op in te gaan. Hieronder ziet u een afbeelding van het schaakbord voor drie personen.

De spelregels zoals die tegenwoordig bij de aanschaf van bord met stukken worden geleverd zijn als volgt:

- 1) Men maakt gebruik van de bestaande schaakspelregels.
- 2) De schaakstukken worden in dezelfde volgorde als bij het normale schaakspel aan de drie rechte zijden van het bord opgesteld. Eén uitzondering: de drie koninginnen komen op een wit veld. Dan wordt er geloot wie er welke van de drie kleuren krijgt.
- 3) De loop van de schaakstukken is hetzelfde als bij het gewone schaakspel.
- 4) De spelers komen met de wijzers van de klok mee aan de beurt. Wit begint. Wanneer een speler schaak staat, komt hij echter altijd direkt aan zet. Wanneer twee spelers tegelijk schaak worden gezet, geldt de gewone volgorde.
- 5) Als een speler aan zet is en schaakmat staat, is de partij afgelopen. De speler die de laatste zet (matzet) deed, is winnaar en krijgt twee punten. De beide andere spelers hebben verloren en krijgen 0 punten.
- 6) Als een speler aan zet is en pat staat, is de partij afgelopen en remise. Alle drie de spelers krijgen één punt.
- 7) Als een speler aan zet is en opgeeft, moet hij al zijn stukken van het bord verwijderen en krijgt hij 0 punten.

Deze laatste regel komt mij als schaker niet goed over, vooral omdat deze tegenstrijdig is met punt 5. Beter zou zijn het opgeven uit de spelregels te halen. Het spel krijgt dan als wedstrijd iets meer waarde. Want stel de volgende situatie: B, die door goed spel op het punt staat A mat te zetten is afhankelijk van zijn overwinning omdat A na de zet van C kan inzien dat zijn positie hopeloos is en opgeeft. A beslist dan over het lot van de beide anderen aangezien B door het opgeven van A nu kansloos in de koers kan liggen t.o.v. C (omdat hij mogelijk veel materiaal heeft geofferd om A mat te gaan zetten). Desondanks blijft het matzetten een toevalstreffer. Bijvoorbeeld: B en C staan beiden op het punt om A mat te zetten maar B heeft beter gespeeld dan C, waardoor deze nu aan zet daarvan gebruik kan maken door A mat te zetten, bijv. met zijn dame die gedekt wordt door een paard van B. Dit is dus een onrechtvaardige straf voor B. Bovendien zou het beter zijn het gat midden in het bord te vervangen door een punt, zodat men niet steeds op eigen helft hoeft te spelen. Een loper die op A staat kan dan zowel richting B als C spelen. Als wedstrijd heeft het dus weinig toekomst, maar dit houdt natuurlijk niet in dat dit trio-schaak niet leuk is. Men zou er menige gezellige avond mee kunnen doorbrengen door het bijv. te spelen met dobbelstenen: een 1 is dan een pion, 2 is een paard, 3 een loper, 4 een toren, 5 een dame, 6 een koning.

Hypnose bij tweekamp schaken in Belgrado

„... Meneer Kortsjnoi; de wedstrijd is afgelopen...”

LIMERICKS

Een limerick is een vijfregelig humoristisch vers, een taalspel dat van vernuft en woordvaardigheid getuigt. Als het helemaal goed is, dan tellen de eerste, tweede en vijfde regel elk negen lettergrepen en de derde en vierde regel elk zes. De limerick begint vaak met een aanduiding van een „plaats”, schildert een situatie en eindigt met een krasse, pittige uitspraak.

Dus, mensen, aan het „limericken” over de natuur in uw vakantieplaats of eigen omgeving. Beschrijf de plaats, de leuke situatie of wat u opviel, en let op die laatste rake, pittige zin. Zo geniaal en woordvaardig hoeft u echt niet te zijn, om een aardige limerick te maken. Niet om u af te schrikken, maar om via een sublieme limerick u te stimuleren, schrijven we er een paar voor u neer, opgepikt uit „Randfiguren” (Van Ditmar, Amsterdam):

*Een autobestuurder in Bombay
was iemand die alles zo dom day
dat al 't verkeer
bij 't zien van dat heer
maar liefst over Eindhoven omray.*

Deze limerick van de heer J. v.d. Meulen beschrijft een plaats, een dulle verkeerssituatie en het is een kniesoor die niet lacht om de laatste regel.

Nog een van Alex van der Heiden:

*Een zekere Achmad in Bagdad
Lag plat met z'n gat op z'n badmat,
Zo las hij z'n dagblad
En iedereen zag dat,
't Is raar, maar in Bagdad daar mag dat!*

EPIGRAMMEN

Een epigram is een punt dicht, kort en kernachtig. De inhoud is een grappige of kritische weergave van wat je zoal opmerkt om je heen. En de verrassing zit vaak in de staart. Een paar voorbeelden, eveneens uit „Randfiguren”. Deze is van Erich Kästner, „Helden op pantoffels”:

*Zelfs de man die men het dapperste vindt,
kijkt wel eens onder 't bed.
Ook de edelste vrouw die men mint,
moet soms naar het toilet.
En wie voorafgaande bewering
beschouwt als infamie,
die verwisselt heldenverering
met gebrek aan fantasie.*

De purist (iemand die voor alle vreemde woorden een gelijkwaardig Nederlands woord zoekt... fanatiek!):

*Hier is voor u professor Pan,
gewetensvol wetenschapsman;
Hij doet, zei men, nooit ene moer fout,
Dus stuurde men hem naar het oerwoud.
Kamperend langs een tropenvliet,
Vond hij een dag zijn liefste niet.
Ze was, zo zei de gids hem later,
verslonden door een „alligator”.
Pan lachte stil achter zijn bril
„U meent” zei hij, „een krokodil”.*

Het nut van openingsgrapjes

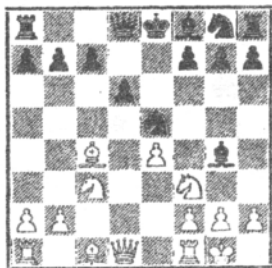
"Dat mat van Légal (1. e2-e4, e7-e5 2. Pg1-f3, d7-d6 3. Lf1-c4 Lc8-g4 4. Pb1-c3 g7-g6? 5. Pf3xe5!, Lg4xd1?? 6. Lc4xf7+, Ke8-e7 7. Pc3-d5 mat) is natuurlijk erg aardig, maar zo iets komt immers nooit weer voor," meende een van mijn schaakleerlingen.

Inderdaad, het mat van Légal, genoemd naar De Kermur, Sire de Légal, (1710-1792), de sterkste Franse schaker vóór Philidor, is iets bijzonders. Alleen daarom al de moeite van het bestuderen waard. Maar... het komt echt wel vaker voor.

Enkele voorbeelden:

Falkbeer - Onbekend, Wenen 1847.

1. e4, e5 2. Pf3, Pc6 3. d4 exd4 4. Lc4, d6 (Voorzichtig-aan, denkt zwart) 5. c3, dxc3 6. Pxc3, Lg4 7. 0-0, Pe5 (De beroemde fout). 8. Pxe5!, Lxd1 (of 8. ... dxe5 9. Dxc4 en wit heeft een stuk gewonnen). 9. Lxf7+, Ke7 10. Pd5 mat.

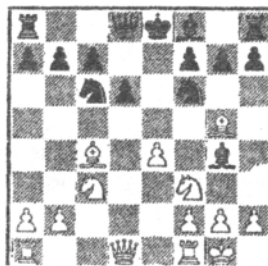
Ernst Falkbeer (1819-1885) was een sterke Oostenrijkse schaker. Hij heeft na 1. e4, e5 2. f4 de zet 2. ... d7-d5 uitgevonden, die naar hem het Falkbeer-gambiet wordt genoemd.

Pillsbury (blind, d.w.z. zonder bord en stukken te zien, tegen twaalf man tegelijk!) - **Fernandez** Hannover, 16 maart 1900

1. e4, e5 2. Pc3, Pc6 3. f4, d6 4. Pf3, a6 (tempoverlies) 5. Lc4, Lg4 6. fxe5, Pxe5 (Daar is-ie weer) 7. Pxe5, Lxd1 8. Lxf7+, Ke7 9. Pd5 mat.

Essery - Warren, Engeland 1912.

1. e4, e5 2. d4, exd4 3. c3, dxc3 4. Lc4, d6 (Misschien vond zwart 4. ... cxb2 5. Lxb2 te gek) 5. Pxc3, Pf6 6. Pf3, Lg4 7. 0-0, Pc6 8. Lg5 (Natuurlijk had de zwartspeler eens van het mat van Légal gehoord, maar hij moet hebben gemeend dat hem met het paard op f6 onmogelijk iets kon overkomen. Vandaar:) 8. . Pe5 9. Pxe5, Lxd1 10. Lxf7+, Ke7 (Nu staat Pf6 gepend! Dus:) 4. Pd5 mat.

Tenslotte, voor wie het nóg niet geloven wil een simultaan van André Chéron, een beroemd eindspelspecialist.

Chéron (simultaan) - Onbekend, Leysin 1929.

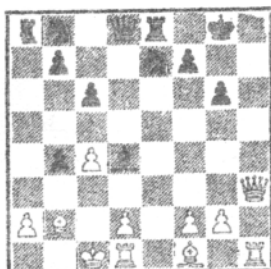
1. e4, e5 2. Pf3, Pc6 3. Lc4, d6 4. Pc3, Lg4 5. h3, Lh5? (5. ... Lxf3) 6. Pxe5!, Lxd1? (beter 6. ... Pxe5 7. Dxc4, met pluspion en goede stelling voor wit: 7. Lxf7+, Ke7 8. Pd5 mat.

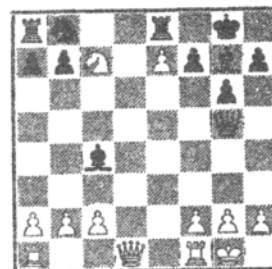
Septembersongs

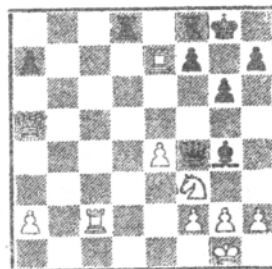
Wit speelt en wint

Wit speelt en wint

Wit speelt en wint

Zwart speelt en wint

Engelvaart wint eiland

0-7-1978.

Dolgelukkig zijn wij met de geboorte van

Jacobus

We noemen hem Ko.

Dries, Mary, Joop
en Anneke Veltkamp

Texel, 1 september 1978,
Burgwal 13, Den Burg.

geldt ook voor
Boris (de kat v. J.D.)

geknipt

Zondag 11 september 1978

Theorie

schaakopeningen

'Droevig! Het word
ieder jaar erger.
Snappen niks!'

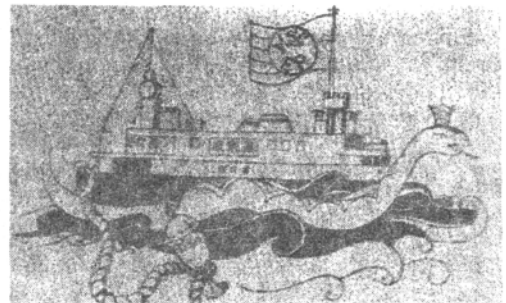

E.P. II - E.P. III
okt. 1978?

Kannibalen

Schaken op de veerboot

Deze herinneringsprent kregen de leden van MSC uit Den Helder en En Passant uit Texel aangeboden na afloop van een unieke interclubmatch. Die werd namelijk gespeeld op de veerboot Den Helder-Texel, één partij op de heenreis, één partij terug, maar dan tegen een andere tegenstander. Er kwam geen winnaar uit deze schaakzeeslag tevoorschijn, want het werd 15-15, waarop de Teso, die een trofee had uitgelooft voor de winnaar, MSC met een scheepslantaarn en En Passant met een schaakklok bedacht.